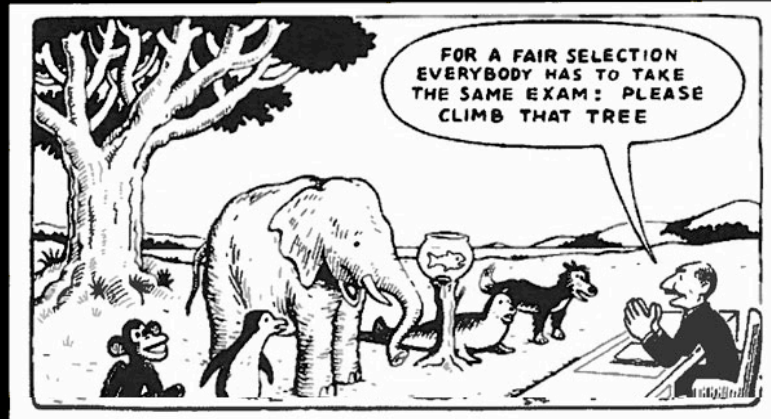

STATISTIKBORTFALL

Bortfall

av Jonas Bengtsson

Teori EN VANLIG FELKÄLLA VID EN STATISTISK UNDERSÖKNING ÄR BORTFALLET. DET KAN IBLAND GE ETT MISSVISANDE RESULTAT.

OM MAN INTE TAR HÄNSYN TILL BORTFALLET SÅ FÖRUTSÄTTER MAN ATT DE SOM INTE SVARAT TYCKER "PÅ SAMMA SÄTT" SOM DE SOM HAR SVARAT, MEN I DE FLESTA FALL ÄR DET FAKTISKT INTE SÅ. OFTA ÄR SVARET "VET EJ" VANLIGARE BLAND DEM SOM INTE SVARAT.

OM BORTFALLET ÄR STORT BLIR DÄRFÖR RESULTATET AV EN UNDERSÖKNING OSÄKERT.

Exempel För att få reda på invånarnas åsikter om en ny väg i kommunen så skickade man ut en enkät.

Frågan löd: "Ska vägen dras söder om tätorten enligt det förslag som finns?"

Av ett slumpmässigt urval på 1 500 personer svarade 1 200.

Resultat såg ut på följande sätt: **JA** 626 st   **NEJ** 446 st   **Vet ej** 128 st

A) *Hur många procent* vill att vägen ska dras enligt förslaget, om man bortser från bortfallet?

B) *Mellan vilka procentuella gränser* kan svaret JA ligga? *Kommentera resultatet!*

Lösning

A) 626 av de som besvarade enkäten ville att vägen skulle dras enligt förslaget:

$$626/1200 = 0,52 = \underline{52\%}$$

Svar: Om man bortser från bortfallet kan man dra slutsatsen att 52% av invånarna tycker att vägen ska dras enligt förslaget. Det är en majoritet!

B) Om vi räknar med bortfallet dvs 300 st, så blir det följande!

(1) Om INGEN av de som inte besvarat enkäten (300 st) svarat JA skulle resultatet blivit:

Antalet som svarat JA är då $(626+0) = 626$ st.

$$626/1500 = 0,42 = \underline{42\%}$$

(2) Om ALLA av de som inte besvarat enkäten (300 st) svarat JA skulle resultatet blivit:

Antalet som svarat JA är då $626+300 = 926$ st.

$$926/1500 = 0,62 = \underline{62\%}$$

Svar: Om ALLA besvarat enkäten hade resultatet blivit att *mellan 42% och 62%* av invånarna hade sagt JA till förslaget. Det är alltså inte säkert att majoriteten är *för* förslaget!

